

جمعیت کیفری زندان‌ها

آمار عددی ورودی به زندان‌های کشور

۱۳۵۸ لغایت ۱۳۸۰

گردآوری و تالیف: علی شمس

با

همکاری مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندان‌ها

منبع: اداره کل آمار و خدمات رایانه‌ای سازمان زندان‌ها

شمس، علی

جمعیت کیفری زندان‌ها: آماری عددی مربوط به ورودی‌ها و خروجی‌های زندانیان در طول بیست و سه سال، سال ۵۸ تا پایان سال ۱۳۸۰ / تالیف و گردآوری علی شمس. - تهران: سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، ۱۳۸۲.

۱۲۰۰ ص.

ISBN 964 - 8278 - 20 - 2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱. زندانیان -- ایران -- آمار. ۲. زندانیان -- ایران -- نمونه پژوهی. ۳. زندان و زندانیان -- ایران. ۴. قانون کیفری -- ایران. الف. سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور. انتشارات راه تربیت ب. عنوان.

۳۶۵/۶۰۲۱

۸ج۸ش/۹۲۷۵ HV

۱۶۵۷۷ - ۸۲ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات راه تربیت «وابسته به مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندان‌ها»

عنوان کتاب: جمعیت کیفری زندان‌ها «آمار عددی ورودی به زندان‌ها کشور (۱۳۵۸ لغایت ۱۳۸۰)»

تالیف و گردآوری: علی شمس «با همکاری مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندان‌ها»

ناشر: انتشارات راه تربیت دارنده گواهینامه ISO9001:2000 از شرکت DQS آلمان

نوبت چاپ: شهریور ۱۳۸۳

شمارگان: محدود

حروفچینی و صفحه‌آرایی: ایوب رجبی

طراح جلد: سیدجواد مسیبی

لینوگرافی، چاپ و صحافی: نگاران تکثیر (تلفن ۴۴۳۵۶۴۰)

قیمت: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۸۲۷۸-۲۰-۲

آدرس: تهران، سعادت آباد، بلوار شهرداری شمالی، نبش کوچه رز،

مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندان‌ها، انتشارات راه تربیت

دورنگار: ۲۳۵۶۳۰۸

تلفن: ۲۳۵۶۳۱۴-۱۶

کلیه حقوق این کتاب محفوظ و متعلق به انتشارات راه تربیت است

سخن ناشر

در عصر ما به درستی به عصر فناوری ارتباطات شهرت یافته است، بی شک ارتباطات و اطلاع رسانی درست و روزآمد از جمله ابزارهای ضروری اداره‌ی نهادها، سازمان‌ها و... در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود.

جامعه ما هم بناچار نیازمند بکارگیری این جریان سیال و ضروری یعنی اطلاع‌رسانی دقیق می‌باشد. با این همه و قبل از هر اقدامی، می‌باید اقتضاها را باور داشت و خود را به اسباب و لوازم و ابزارهای اطلاع رسانی مجهز کرد.

در این زمینه آمار نقش اساسی دارد و داده‌های آماری درست و دقیق و کارآمد از جمله ابزارهایی است که ارایه‌ی هوشمندانه آن در زمینه‌ی علوم کیفری، بویژه در امر زندانبانی نوین نقش و کاربردی اساسی و سازنده و حساس دارد.

چه اینکه باید دانست، با جمع‌آوری اطلاعات آماری و بررسی و تجزیه و تحلیل همه جانبه‌ی داده‌ها، بستری مناسب برای برخورداری از این منابع برای تدوین کنندگان قوانین و برنامه‌ریزان جامعه فراهم خواهد شد. ناگفته پیداست که هیچکدام از تصمیم‌سازی‌های مدیران، سیاست‌گذاران جنایی، محققان، نظریه‌پردازان، قانون‌نویسان، پژوهشگران و نویسندگان جامعه پرداز، مقرون به نتیجه نخواهد بود مگر، استفاده درست، بموقع و همه جانبه از داده‌های آماری و اطلاعاتی که بر اساس واقعیت‌های موجود هر جامعه‌ای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌شوند و لاجرم نتایج آنها در اختیار ارباب تصمیم قرار داده می‌شود.

در ایران اسلامی به رغم تلاش‌ها و کوشش‌هایی که تا کنون صورت گرفته است در خصوص استفاده از منابع آماری (شاید به دلیل کم اعتقادی به کاربردی بودن نتایج آماری) بطئی و هرازگاهی و بکندی و با بی‌اعتمادی به منابع روبرو بوده‌ایم.

ناشر بر این اعتقاد و باور است که، مجموعه‌ی حاضر با نام «جمعیت کیفری زندان‌ها» بلحاظ در برداشتن نتایج ۲۳ ساله آمار جمعیت کیفری مربوط به زندان‌ها پس از پیروزی انقلاب است که نکات در خور توجهی را به مجریان، دست‌اندرکاران، محققان، پژوهشگران و دانشگاهیان عرضه می‌دارد که این نویدی است تا اعلام کنیم: بحول و قوه الهی در کشور عزیزمان ایران نیز، اقدام‌هایی اصولی در این زمینه آغاز شده است.

تهیه، تدوین و چاپ و انتشار این اثر پر حجم را در واقع باید طلعه و سرآغاز تدارک و عرضی «سالنامه‌ی آمار کیفری زندان‌ها» بر شمرد، که امیدواریم در سال‌های پیش رو، بتوانیم از عهده‌ی چنین مسئولیتی که به دوش گرفته‌ایم، سرفراز بیرون آییم.

در خصوص سودمندی داده‌های آماری، بزرگان و مسئولان کشوری همچون حضرت آیت ا... سید محمود هاشمی شاهرودی ریاست معظم قوه قضائیه تا کنون و بارها، آنچه را که باید، فرموده‌اند و رهنمودهای ضروری را هم مطرح کرده‌اند، که، اختصاراً در متن کتاب حاضر برای توجه مخاطبان علاقه‌مند به درج آنها پرداخته‌ایم. اما، در این مختصر، شاید ذکر این نکته خالی از لطف نباشد که، در کشورهایی که به طور نسبی به «توسعه‌ی همه جانبه در امور قضایی و زندانبانی» دست یافته‌اند، در کنار تمام مسایل مطرح توسعه یافتگی آثار و نقش بالاتر دید استفاده‌ی بهینه از دستاوردهای آماری بخوبی نمایان است. برای مثال در کشور فرانسه از سال ۱۸۲۷ وزارت دادگستری این کشور که سازمان زندان‌های آنجا از زیرمجموعه‌های آن است، اقدام به تهیه، تدوین، تجزیه و تحلیل و انتشار داده‌های آمار جنایی و استفاده از آمار مربوط به زندانیان در امر مربوط به توسعه‌ی قضایی بخوبی بهره جسته است، و سالنامه‌ی آماری وزارتخانه‌ی مذکور از سال شروع به این حرکت تا کنون همه ساله و به طور منظم، انتشار می‌یابد و در اختیار برنامه‌ریزان و سیاست‌گزاران نظام کیفری فرانسه قرار داده می‌شود که توجه به این شاهد مثال نشانه‌ایست که، در ایران متأسفانه ما در این زمینه کند حرکت کرده‌ایم، که ناشر بر این باور است و امید دارد که چاپ این مجموعه بتواند، اندکی این خلاء را برطرف کرده و راهی را گشوده باشد برای اقدام‌های آتی در زمینه‌ی بهره‌مندی از نتایج پژوهش‌های آماری.

انتشارات راه تربیت، که از بدو تأسیس، موجد اطلاع‌رسانی روزآمد، به دست‌اندرکاران نظام عدالت کیفری در کشور بوده است، با اعتقاد به دستیابی به این هدف مقدس است که اکنون نیز همانند گذشته، اقدام به انتشار این مجموعه‌ی بزرگ کرده است تا به سهم خود گامی به سوی عدالت

برداشته و ابزارهای گره‌گشا در راه تحقق هدف‌های مقدس آن تقدیم ارباب تصمیم کرده باشد و این اقدام را نیز در همین راستا تلقی می‌نماید.

از آنجا که چاپ این مجموعه، آن هم با این وسعت اطلاعات، برای نخستین بار در کشور تحقق یافته است و عوامل دست اندرکاران آن نیز کم تجربگی خود را باور دارند و به آن نیز اقرار می‌کنند، در پیشگاه فرهیخته‌گان و علاقه‌مندان اذعان داریم که این خدمت صادقانه به هیچ وجه خالی از نقص و ایراد نیست، لذا از تمام عزیزانی که ادامه‌ی این خدمت را مغتنم می‌دانند، اعم از خوانندگان گرانقدر، پژوهشگران، استادان و محققان بزرگوار و ارجمند و بویژه کارشناسان شایسته‌ی علم آمار، صادقانه تقاضا داریم که، ایرادها، خطاها و نواقص احتمالی را به ما تذکر داده و با نقدها و انتقادهای رهگشای خود ما را یاری رسانند تا انشاء... در تصحیح چاپ بعدی این اثر و دیگر آثاری که در آینده بر اساس تذکرات و نقدهای دلسوزانه و مشوقانه‌ی شما عزیزان ارجمند به پیشگاه علاقه‌مندان به توسعه نظام قضایی کشور تقدیم خواهیم کرد مرهون پاوریتان باشیم.

در خاتمه به عنوان ناشر، ضروری است از تمام کسانی که در تهیه، تدوین، گردآوری، آراستن، فهرست‌بندی و چاپ این مجموعه، بویژه از جناب آقای سیدمرتضی بختیاری رئیس سابق سازمان زندان‌ها که تشویق‌های ایشان موجب دلگرمی همگان بود و آقای علی شمس معاون محترم برنامه‌ریزی که در تعیین چارچوب اصلی کتاب و تنظیم نهایی آمارها مسئولیت اصلی را بعهدہ گرفتند و نیز از آقایان خسرو قهرمانی رئیس وقت حفاظت و اطلاعات سازمان، محمد بینایی مدیرکل دفتر آمار و خدمات رایانه‌ای سازمان و همچنین محقق محترم آقای بهرام صالح صدق پور صمیمانه سپاسگزاری نمایم. ضمناً از همکاران سخت کوش خود در مرکز آموزشی و پژوهشی بویژه آقایان احمد راهروخواجه، محمدرضا گودرزی، ایوب رجبی، سیدجواد مسیبی و سایر عزیزانی که بهر نحوی در تهیه این اثر ما را یاری داده‌اند تشکر و قدردانی می‌شود.

الوندی

رئیس مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندان‌ها

و

مدیر مسئول انتشارات راه تربیت

بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين و عليه توكل و عنده مفاتيح القلوب

و صل الله علي خير خلقه محمد و آله اجمعين

صانع پروردگار، حی توانا

اول دفتر به نام ایزد دانا

امروزه نقش و اهمیت آمار در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری به موقع بر اهل نظر پوشیده نیست و اطلاع‌رسانی به هنگام، در حسن جریان امور و اداره مطلوب کشور نقش و تأثیر بسزایی دارد و به فرموده حضرت آیت ... شاهرودی، ریاست محترم قوه قضائیه «مسأله بسیار اساسی در برنامه‌ریزی کشور، آمار است، زیر ساخت در برنامه‌ریزی موفق آمار است. روش‌هایی باید اتخاذ شوند که مردم را حساس نکند از این رو، نحوه انتخاب روش‌ها شیوه‌ها می‌تواند ضریب اطمینان مردم را بالا ببرد ما در کنار تهیه آمار باید بسترهای بهره‌وری از آن را ایجاد کنیم، باید فواید و نقش علم آمار و چگونگی بسترهای بهره‌وری از آن را ایجاد کنیم، باید فواید و نقش علم آمار و چگونگی بهره‌وری از آن را به آحاد جامعه بیاموزیم.»

بدین جهت و در سالهای «تهضت خدمت‌رسانی و سال پاسخگویی به مردم» و همچنین در راستای سیاست‌های راهبردی قوه قضائیه در مقوله توسعه قضایی، سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور را برآن داشت تا با اعتقاد به اینکه آمار پایه و اساس برنامه‌ریزی است برای نخستین بار به‌همت و تلاش گروهی از متخصصان و مدیران خود اقدام به تهیه و انتشار مجموعه آماری جامعی بنماید. البته از سالها پیش، در این راستا تلاش‌هایی صورت گرفته بود ولی با این همه ناکافی می‌نمود، و آمارهای استخراجی کفاف نیازهای علمی، اداری، اجرایی و سایر مشکلات سازمان و دستگاههای مربوط را نمی‌داد ازاین رو به‌جناب آقای علی شمس که یکی از مدیران پر تلاش و زحمتش سازمان می‌باشند مأموریت داده شد با همکاری ادارات کل استانی، دفتر آمار و خدمات رایانه‌ای، مرکز

آموزشی و پژوهشی سازمان و نیز سایر کارکنان و مسئولان ذیربط اقدام به استخراج، تهیه، تدوین و سرانجام انتشار این مجموعه نفیس نموده تا در اختیار مسئولان، مدیران، محققان و دانشگاهیان قرار گیرد هر چند این کار بزرگ خالی از اشکال نخواهد بود لیکن امیدوارم که تلاش همکاران سخت‌کوش و متعهدمان طلیعه‌ای باشد برای ورود به کار منظم انتشار سالنامه جامعه آماری با هدف اطلاع‌رسانی و خدمات‌دهی مطلوب و مؤثر.

در اینجا لازم می‌دانم که به اختصار فواید این مجموعه ارزشمند را به شرح ذیل تقدیم علاقه‌مندان نمایم.

۱- این مجموعه حاصل داده‌های آماری پس از پیروزی انقلاب اسلامی است، بنابراین یاری رسان مسئولان سازمان زندانها، بویژه معاونان و مدیران ستادی، مدیران کل استانی و رؤسای زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و اداره بهینه و کارآمد مجموعه تحت مدیریت خود خواهد بود، ضمن آنکه نقش این مجموعه در شناخت کاستی‌ها و نارسایی‌ها و برنامه‌ریزی و تلاش برای رفع آنها را نباید فراموش کرد.

۲- انتشار این مجموعه و همچنین تهیه سالنامه آماری پس از آن - که در دستور کار سازمان است - می‌تواند راهنمای دست‌اندرکاران تدوین سیاست جنایی کشور بویژه مسئولان محترم قوه قضائیه در تهیه لوایح قضایی و هیأت محترم دولت در تصویب آنها و سرانجام مجلس محترم شورای اسلامی در تصویب نهایی لوایح قضایی، جرم‌نگاری‌ها، جرم‌زدایی‌ها و بطور کلی اتخاذ یک سیاست جنایی معقول و سنجیده مبتنی بر نیازها و وضعیت موجود کشور و بر اساس آموزه‌ها و موازین غنی اسلامی باشد.

۳- نقش و تأثیر اطلاع‌رسانی و بویژه آمار جمعیت کیفری - که مجموعه حاضر بدان پرداخته - در اتخاذ تصمیم‌های قضایی و توسل به کیفر حبس را نیز نباید از یاد برد. فلذا این مجموعه خود راهنمایی است برای قضات محترم محاکم کیفری در استفاده بجا و مناسب از کیفر حبس.

۴- شاید آمارها در نگاه اول تلخ و نگران‌کننده باشد لیکن با بررسی عمیق در خواهید یافت که بخش عمده ورودی‌ها و موجودی زندانیان مربوط به جرایم مواد مخدر و اعتیاد است که بلحاظ آماری بالاترین فراوانی را به خود اختصاص داده و ضرورت عزم راسخ ملی در مبارزه تخصصی با پدیده منحوس مواد مخدر و اعتیاد را می‌رساند.

۵- و سرانجام باید به این نکته اشاره کرد که انتشار آمار جمعیت کیفری بر اساس معیارها و استانداردهای آماری نه تنها خود گامی است در جهت توسعه قضایی، اعتلای سطح دانش کارکنان نظام عدالت کیفری و دست‌اندرکاران آن، بلکه نشر به هنگام و اطلاع‌رسانی توسط اینگونه مجموعه‌ها خود موجب احساس نیاز به مطالعات بیشتر در زمینه کاستی‌ها، نقص‌ها و یا نقاط قوت نظام زندانبانی کشور، توسط دانشگاهیان خواهد بود و نتیجه پژوهش‌های این عزیزان می‌بایست به عنوان راهنما و بازوی فکری سازمان در آینده مورد استفاده علمی قرار گیرد.

ضمن آنکه نقش این مجموعه را در یاری رساندن به پلیس، مقامات انتظامی کشور، استانداری‌ها، فرمانداری‌ها و شهرداری‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌های فرهنگی و اجتماعی نباید فراموش کرد.

در پایان ضمن تشکر و آرزوی توفیق برای همه عزیزانی که در تهیه این مجموعه ارزنده نقشی داشته‌اند بویژه برادران ارجمند آقایان شمس معاون برنامه‌ریزی، الوندی رئیس مرکز آموزشی و پژوهشی و مدیر مسئول انتشارات راه تربیت، بینایی مدیرکل دفتر آمار و خدمات رایانه‌ای سازمان و سایر دست‌اندرکاران تهیه و انتشار آن، پیروزی و موفقیت همه اساتید و فرهیختگان و دست‌اندرکاران نظام عدلیه کشور و ایران اسلامی را در مبارزه علمی و هدفمند با آسیب‌های اجتماعی بویژه پدیده جرم و بزهکاری، از درگاه حضرت حق، خواستارم و التعاقبة للمتقين.

سیدمرتضی بختیاری*

* جناب آقای بختیاری در زمان تدوین و تنظیم این مجموعه نفیس عهده‌دار مسئولیت ریاست سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور بودند، در زمان انتشار نیز علیرغم اینکه ناشر از ریاست جدید سازمان تقاضا نمودند که ایشان مطالبی را اضافه نمایند متواضعانه این درخواست را رد و فرمودند با نام جناب آقای بختیاری مجموعه باید چاپ و منتشر شود. (ناشر)

پیشگفتار مولف

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و تغییرات شگرف اجتماعی و فرهنگی جامعه و جایگزینی ارزشهای متعالی الهی و انسانی در تمامی شئون زندگی مردم، ایجاب می‌کرد به مقوله زندانها که در واقع بخشی از زندگی اجتماعی محسوب می‌شدند، توجه ویژه شود.

شرایط اولیه از پیروزی انقلاب و ضرورت تثبیت نهادهای حاکمیت به گونه‌ای بود که رهبران فکری و سیاسی انقلاب با پشتکاری وصف ناپذیر به سرعت به سر و سازمان دادن امور پرداخته و با وضع قوانین و مقررات فوری از طریق تنها نهاد رسمی قانونگذاری آن سالها (یعنی شورای انقلاب اسلامی) یکی پس از دیگری وضعیت مدیریت آنها را مشخص می‌نمود. امور زندانها از جمله امور مهمی بود که خیلی زود مورد توجه قرار گرفت. در اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸ اولین تصمیم شورای انقلاب در خصوص زندانها در قالب مصوبه، اتخاذ و زندانها به طور کامل از سیستم اجرایی به بدنه دستگاه قضایی متصل و ابتدا به وزارت دادگستری وقت و پس از مدتی وباتشکیل شورای عالی قضایی مسئولیت اداره زندانها به این شورا سپرده شد.

به طور طبیعی در این سالها و تا زمان تشکیل سازمان زندانها در اواخر سال ۱۳۶۴ (حدود هشت سال) ناگزیر برای اداره زندانها و بازداشتگاهها در سطح کشور از توان نهادهای متعددی نظیر کمیته‌های انقلاب اسلامی - شهربانی کل - سازمانهای اطلاعاتی و امنیتی و برخی دیگر از نهادها بهره برده و تمامی این ارگانها تحت تولیت شورای سرپرستی زندانها که متشکل از سه نفر عضو منتخب شورای عالی قضایی بود انجام وظیفه می‌کردند. به طور قطع و به خاطر تعدد مدیریتهای مراکز نگهداری مجرمین، در این سالها، حرکت‌های اصلاحی و تربیتی نمی‌توانست به شکلی واحد اجرا شود و بعضاً به لحاظ شرایط زمانی، ناگزیر از نگهداری صرف مجرمین بودند، در این سالها وضعیت بهداشتی، زیستی و ... زندانها در حد مطلوبی نبود و به طور کلی تفکر پلیسی برجای مانده از رژیم طاغوت هنوز در بدنه مدیریت زندانها خودنمایی می‌کرد.

از طرفی مدیریت کلان زندانها در آن مقطع به علت شورایی بودن و عدم تصمیم‌گیری واحد، کارآیی لازم را از دست داده بود. به همین خاطر و جهت اجرایی نمودن رهنمود اندیشمندان امام

راحل(ره) در تبدیل زندانها به دانشگاه ضروری بود گامهای عملی در انسجام مدیریت زندانها برداشته شود، خوشبختانه این دوراندیشی قانونگذار و پیگیری مجدانه دلسوزان جامعه^۱، باعث شد تا در بهمن ماه سال ۱۳۶۴ قانون تبدیل شوراهای سرپرستی زندانها به سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور در ۱۰ ماده و ۲ تبصره از تصویب مجلس شورای اسلامی گذشت. پس از تصویب و ابلاغ این قانون، هسته اولیه سازمان زندانها از ابتدای سال ۱۳۶۵ بنیانگذاری و حجت الاسلام والمسلمین مجید انصاری که تلاش زیادی برای تشکیل سازمان مصروف داشته به عنوان اولین رئیس سازمان منصوب شدند. در مدت کوتاه مدیریت ایشان به عنوان رئیس سازمان، تشکیلات اولیه سازمان طراحی و در سطح استانها نیز ادارت کل زندانها عهده‌دار سرپرستی زندانها و بازداشتگاهها و تمامی مراکز اقدامات تأمینی استان شدند. در این مدت مدیران تازه منصوب شده در استانها در اجرای مفاد قانون و در کوتاه‌ترین مدت ممکن، سعی نمودند تا تمامی مراکز که به نوعی در اختیار سایر نهادها بود تحت سرپرستی خود درآوردند. هر چند در سالهای اولیه تأسیس سازمان نحوه تحویل و تحول زندانها با مشکلات و بعضاً مقاومت‌هایی روبرو بود، ولی مدیران جوان و عاشق خدمت با تدابیر تشکیلات اولیه ادارت زندانها را راه‌اندازی و بدین ترتیب و پس از حدود ۹ سال، زندانها در مرحله تثبیت قرار گرفتند.

در اواسط سال ۱۳۶۶ و پس از انتخاب جناب آقای انصاری به عنوان نماینده مردم در مجلس، مسئولیت سازمان جدیداً تأسیس زندانها بر عهده جناب حجت الاسلام والمسلمین شیخ اسماعیل شوشتری که تجارب ذیقیمتی در قانونگذاری خصوصاً مسائل قضایی داشت، گذاشته شد. ایشان نیز در مدت تصدی خود (حدود ۲ سال) در جهت تثبیت کامل ساختار تشکیلاتی سازمان گامهای مؤثری برداشتند، در این مقطع آیین‌نامه زندانها اصلاح و برای اولین بار مفاهیم اصلاحی و تربیتی و مقولات فرهنگی در بند بند آیین‌نامه متجلی شد، در این دوران، تشکیلات اداری سازمان کامل گشت. در شهریور ۱۳۶۸ و با توجه به انتصاب آقای شوشتری به سمت وزیر دادگستری، شهید سیداسدالله لاجوردی چهره شناخته شده انقلاب و مبارز خستگی‌ناپذیر زندانهای رژیم ستمشاهی از سوی رئیس محترم وقت قوه قضائیه مسئولیت اداره سازمان زندانها را پذیرفتند. با توجه به گذشت

۱- تلاشهای مستمر حجت الاسلام مجید انصاری یکی از اعضای مؤثر شورای سرپرستی زندانها و نیز حجت الاسلام اسماعیل شوشتری نماینده وقت مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون قضایی مجلس در این خصوص قابل توجه بود.

بیش از سه سال از تشکیل سازمان زندانها و تثبیت نسبی تشکیلات اداری زندان، ایشان با تکیه بر نیروهای متعهد و دلسوز سطح زندانها، حرکت اصلاحی را شروع و در مدت ۸ سال تصدی این مسئولیت اقدامات مؤثری را به انجام رساندند. در این مدت قانون استخدامی کارکنان زندانها به تصویب و به تدریج نیروهای رسمی جایگزین نیروهای انتظامی خصوصاً در پستهای حساس و مدیریتی شدند. اقداماتی نظیر زیباسازی محیط داخلی زندانها، حرکت به سمت خودکفایی زندانها، تمرکززدایی در امر مدیریت زندان و دادن اختیارات به مدیران محلی و استانی انجام و به تعبیر جناب آقای سیدمرتضی بختیاری رئیس محترم سازمان زندانها «فوندانسیون زندانبانی اسلامی» در این دوران پی‌ریزی شد.

پس از هشت سال مدیریت شهید لاجوردی و کناره‌گیری ایشان از این مسئولیت جناب آقای سیدمرتضی بختیاری که سابقه طولانی در دستگاه قضایی داشتند و به مسایل کلی زندانها نیز اشراف داشتند به عنوان چهارمین رئیس سازمان زندانها منصوب شدند. از ابتدای مسئولیت ایشان یعنی اواخر سال ۱۳۷۶ تا کنون اقدامات مهمی صورت گرفته است که فهرست‌وار به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- ۱- نهادینه کردن مقوله برنامه‌ریزی در سطوح تصمیم‌گیری سازمان
- ۲- تأسیس نهاد مهم و تأثیرگذار مراکز مراقبت بعد از خروج در همه استانهای کشور
- ۳- تقویت جایگاه مددکاری اجتماعی در زندانها
- ۴- تقویت و استمرار مقوله مهم روان درمانی و مشاوره در سطح زندانها و سراسری کردن این امر
- ۵- ارتقاء سطح تشکیلاتی و اداری و جذب نیروهای جدید
- ۶- تأسیس و راه‌اندازی اردوگاههای حرفه‌آموزی و اشتغال
- ۷- فعال نمودن بنگاه تعاون و حرفه‌آموزی زندانها و نهادینه کردن امر خودکفایی زندانها
- ۸- اصلاح آیین‌نامه زندانها و توجه به امور فرهنگی و آموزشی زندانیان
- ۹- جداسازی کامل نوجوانان و اطفال از زندانهای کشور و تأسیس کانون‌های اصلاح و تربیت در اکثر مراکز استانها
- ۱۰- تقویت مرکز آموزشی و پژوهشی سازمان زندانها جهت تربیت کادر متخصص و نهادینه نمودن امر تحقیقات در زندانها

و دهها برنامه دیگر ...

اینک که ربع قرن پیروزی انقلاب اسلامی را پشت سر می گذاریم جا دارد از کلیه خادمین مخلص عرصه اصلاح و تربیت تقدیر نموده و مجموعه حاضر که در حقیقت آمار گویای ورودی‌ها به زندانهاست و دقیقاً نشان دهنده زحمات این عزیزان در نگهداری و تربیت به خطارفندگان جامعه می‌باشد، به آنان تقدیم می‌نمایم. امید است خوانندگان عزیز با دید نقادانه و با ارائه پیشنهادات سازنده ما را در ادامه راهمان رهنمون باشند. انشاء...

علی شمس

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش نخست : کلیات

۳	فصل نخست : تعاریف و مفاهیم.....
۳۹	فصل دوم : بررسی و تحلیل آمار کلی ورودی زندانیان در ۲۳ سال اخیر.....
۵۷	فصل سوم : جداول آماری کلی و مقایسه ای.....

بخش دوم : آمار ورودی ها به تفکیک هر سال

۷۹	فصل نخست : آمار ورودی های سال ۱۳۵۸.....
۱۰۷	فصل دوم : آمار ورودی های سال ۱۳۵۹.....
۱۳۷	فصل سوم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۰.....
۱۶۷	فصل چهارم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۱.....
۱۹۷	فصل پنجم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۲.....
۲۲۷	فصل ششم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۳.....
۲۵۷	فصل هفتم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۴.....
۲۸۷	فصل هشتم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۵.....
۳۱۷	فصل نهم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۶.....
۳۴۷	فصل دهم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۷.....
۳۷۷	فصل یازدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۸.....
۴۰۷	فصل دوازدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۶۹.....
۴۳۷	فصل سیزدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۰.....
۴۶۷	فصل چهاردهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۱.....
۴۹۷	فصل پانزدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۲.....
۵۲۷	فصل شانزدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۳.....
۵۵۷	فصل هفدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۴.....
۵۸۷	فصل هیجدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۵.....
۶۱۷	فصل نوزدهم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۶.....
۶۴۷	فصل بیستم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۷.....
۶۷۷	فصل بیست و یکم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۸.....
۷۰۷	فصل بیست و دوم : آمار ورودی های سال ۱۳۷۹.....
۷۳۷	فصل بیست و سوم : آمار ورودی های سال ۱۳۸۰.....

بخش سوم: آمار ورودی ها به تفکیک هر استان

۷۶۹	فصل نخست: استان آذربایجان شرقی
۷۸۱	فصل دوم: استان آذربایجان غربی
۷۹۳	فصل سوم: استان اردبیل
۸۰۵	فصل چهارم: استان ایلام
۸۱۹	فصل پنجم: استان اصفهان
۸۳۱	فصل ششم: استان بوشهر
۸۴۳	فصل هفتم: استان تهران
۸۵۵	فصل هشتم: استان چهارمحال و بختیاری
۸۶۷	فصل نهم: استان خراسان
۸۸۱	فصل دهم: استان خوزستان
۸۹۳	فصل یازدهم: استان زنجان
۹۰۵	فصل دوازدهم: استان سمنان
۹۱۷	فصل سیزدهم: استان سیستان و بلوچستان
۹۲۹	فصل چهاردهم: استان فارس
۹۳۱	فصل پانزدهم: استان قزوین
۹۵۳	فصل شانزدهم: استان قم
۹۶۵	فصل هفدهم: استان کردستان
۹۷۷	فصل هیجدهم: استان کرمان
۹۸۹	فصل نوزدهم: استان کرمانشاه
۱۰۰۱	فصل بیستم: استان کهگیلویه و بویراحمد
۱۰۱۳	فصل بیست و یکم: استان گلستان
۱۰۲۵	فصل بیست و دوم: استان گیلان
۱۰۳۷	فصل بیست و سوم: استان لرستان
۱۰۴۹	فصل بیست و چهارم: استان مازندران
۱۰۶۱	فصل بیست و پنجم: استان مرکزی
۱۰۷۳	فصل بیست و ششم: استان هرمزگان
۱۰۸۵	فصل بیست و هفتم: استان همدان
۱۰۹۷	فصل بیست و هشتم: استان یزد
	نمودارها